

HAJABÁCS ZSUZSA

„VILÁGOT LÁTNI ÉS ÚJ EMBEREKET MEGISMERNI”

HAJABÁCS ANDREA ÚTMUTATÓJA AZ ERASMUS+ PROJEKTEK VILÁGÁBA

Hajabács Andrea 2001-ben kezdte pedagógiai pályáját a komáromi Kereskedelmi és Szolgáltatóipari Szakközépiskolában, szaktantárgyak tanáraként. Akkor még nem is sejtette, hogy húsz év múlva az oktatási stílusa teljesen máshogy fog kinézni. Jelenleg több, sikeres Erasmus+ projektet tudhat maga után, és mivel ő Komárom nem hivatalos projekt-királynője, keresve sem találhattunk volna jobb interjúalanyt a pályázatírás titkainak bemutatására.

■ Hogyan és mikor kerültél bele az Erasmus+ projektek világába?

■ 2011-ben, amikor egy kolléganőm volt felelős a projektekért. Ő kért meg az együttműködésre. Akkor azt gondoltam, hogy ez egy egyszeri alkalom lesz. De azóta egyre jobban elmélyedtem a projektekben.

■ Mik az Erasmus+ projektek előnyei a középiskolás diákok számára?

■ Mindenképpen az, hogy világot láthatnak, új embereket ismerhetnek meg. Valaki számára lehet, hogy ez az első és egyetlen alkalom, amikor egy távolabbi országba eljuthat. Szélesíti a diákok látókörét, nyitottabbá válnak a világ felé, nem félnek megtapasztalni új dolgokat. És nagyon sokat megtudnak önmagukról is egy-egy utazás során.

■ Milyenek voltak a legelső projektjeid, amikben csak segítettél?

■ Török, román, bolgár és portugál középiskolákkal dolgoztunk együtt, és azt hasonlítottuk össze, hogy hogyan is zajlik a szakképzés, szakmai gyakorlat az egyes iskolákon. Ezek közül két helyen voltam, Törökországban és Portugáliában, aztán természetesen segédkeztem, amikor mi láttuk vendégül a projekttalálkozót. Utána a már említett kolléganő munkahelyet váltott, és egy másik kolléganő vette át az Erasmus-projekteket. Vele egy kooperatív-interaktív tanulásról szóló programon dolgozunk, román és olasz iskolákkal. Közben ez a kolléganő felfedezte azt a lehetőséget is, hogy az Erasmus keretein belül a tanárok is részt vehetnek iskolázásokon, és ennek köszönhetően Londonban voltunk két hetes továbbképzésen, amely a CLIL módszerrel szült.

■ Tehát a diákokon kívül a tanárok is hasznosíthatják a projekteket. Milyen lehetőségek vannak erre?

■ A tanárok saját szakmai fejlődésük céljából is pályázhatnak, ki is mehetnek külföldre, különböző témájú és hosszúságú továbbképzésre. A pályázatban meg kell indokolni, hogy miért is szeretne a pedagógus részt venni a továbbképzésen, milyen területen szeretné magát fejleszteni. A támogatás fedezi az útiköltséget, tandíjat, valamint az ottléttel járó összes kiadást. Az iskolázáson tanultakat természetesen be kell iktatni a tanításba.

■ Milyenek voltak az első projektjeid, amiket már te írtál?

■ Szerencsémre jó tanítóim voltak, főleg Katikától tanultam nagyon sokat. Ő igazán profi a projektírásban. Miután iskolát váltott, én bonyolítottam le a már futó projekteket, de a pályázatok megírása javarészt az ő érdeme, egészen 2018-ig. Az első teljesen önálló pályázatomban egy akkreditációs pályázat, amelynek köszönhetően 2021 és 2027 között rendszeresen biztosíthatunk külföldi szakmai gyakorlatot diákjainknak, a pedagógusaink részt vehetnek külföldi képzéseken és külföldi versenyekre is nevezhetünk a diákjainkkal. Az akkreditációnak köszönhetően az egész pénztámogatási igénylés sokkal egyszerűbb.

■ Mik a projektírás kihívásai?

■ A sok bla-bla-bla. Mikor az embernek az az érzése, hogy már tizenötödször kérdezik meg ugyanazt és mindenre 5 000 karakteres választ várnak. De végül is az ember megérti, mert nem kevés pénzt akarnak ránk költeni, ezért az a legkevesebb, hogy megkérdezik, miért is van nekünk szükségünk erre. Bár nekem személy szerint a jelmondatom: „röviden, tömören, valószínű”, ezért számomra a bő mondatok megfogalmazása jelenti a legnagyobb kihívást.

■ Mindez nagyon megterhelőnek tűnik egy ember számára, és, ugye, miután a kollégáid elmentek, egyedül maradtál a projektek koordinálására. A lebonyolítás során azonban biztosan akad segítség, igaz?

■ Nem szeretnék nagyképű lenni, de a munka 90%-át én csinálom, már ami a pályázat lebonyolítását, a szállás biztosítását, a repülőjegyek beszerzését, a diákok kiválasztását és felkészítését, az egész projekt megszervezését illeti. De vannak segítők, akik főleg a nyelvi felkészítéssel foglalkoznak és a szervezési munkákba is besegítenek. A felügyeleten is osztozunk.

■ Hány projektben vettél már részt?

■ Folytatnám akkor Londonnal, ahol a továbbképzésen voltunk 2015-ben, és az ottani ügynökség felajánlotta, hogy diákokat is vihetnénk szakmai gyakorlatra. A kolléganőm nem is habozott, és ennek köszönhetően 2016-ban és 2017-ben két hetet tölthetnek diákjaink londoni cégeknél mint irodai asszisztensek. Ebben a projektben mint felügyelőtanár vettem részt.

| Hajabács Andrea

Miután Nagy-Britannia kilépett az Európai Unióból, más angol anyanyelvű országot kerestünk. Így jött az ötlet, hogy próbáljunk meg Máltán munkahelyeket találni a diákjaink számára. Ennek a pályázatnak a megírásánál a kollégáim még nagy szerepet játszottak, de utána átadtam nekem a stafétát. Kétszer egy hónapot töltöttem Máltán a diákjainkkal, akik között volt cukrász, szakács és kereskedelmi akadémia szakos is.

Időközben egy ismerős szólított meg minket, aki évek óta Franciaországban él és tanít, hogy volna-e kedvünk együttműködni. Természetesen volt. Hasonló beállítottságú szakközépiskolában dolgozik, mint a miénk, ezért első körben a cukrász-szakács diákjaink tölthettek Le Mans-ban három hetet, és viszonzásként mi is vendégül láttunk öt francia diákot, akik komáromi éttermekben és pékségekben végezték a három hetes szakmai gyakorlatukat. Ezt követte a már szintén említett Dublin, amit a londoni ügynökségen keresztül intéztünk. Tehát a legfontosabb a kapcsolatok építése, mert sose tudni, hogy milyen ajtók nyílnak még előttünk.

■ Ez mind szép és jó, de sok tanárt pont a rengeteg papírmunka riaszt el. Milyen lehetőségek vannak, ha valaki nem akar saját projektet írni?

■ Nagyon megerőltető és hatalmas felelősség, ha valaki bevállalja, hogy ő lesz a projektkoordinátor, ami, ugye, azzal jár, hogy ő írja meg az egész pályázatot, partnereket keres és lebonyolítja az egész folyamatot. Ehhez nemcsak kellő tapasztalat, hanem elszántság, idő, ép idegrendszer és türelem kell.

Valamivel egyszerűbb, ha valaki csatlakozik egy projekthez, tehát nem ő a fő koordinátor. Ilyenkor a partneriskola szerepét tölti be, mint ahogy mi is a litván főszervezésű projektnél, amiről még mesélni fogok a későbbiekben. Ilyen projekteket a legegyszerűbb valamilyen szociális hálón vagy az e-Twinning oldalon találni. Az óvodától kezdve a szabadidőközpontokon keresztül a középiskolák minden típusa megtalálhatja a neki szimpatikus projektet, megszólítja az illetőt és már kezdetét is veszi egy csodálatos együttműködés.

Partnerként csatlakozni egy projekthez sokkal kevesebb papírmunkával jár, elég leírni, miben tud hozzájárulni az adott projekthez, egy vázlatot készíteni az általa szervezett projekttalálkozóról, és utána csak aktívan részt kell venni a projekt lebonyolításában. Maga a pályázat megírása és benyújtása a főszervező dolga.

■ Eddig a múlttól és a kezdetekről beszéltünk, most térjünk át egy kicsit a jelenre. Most milyen projekteken dolgozol?

■ Jelenleg kétfajta projekt fut az iskolánkon. Az egyiket keresztül szakmai gyakorlatot biztosítunk, ennek köszönhetően öt cukrász-szakács diákunk három hetet töltött Franciaországban, ahol éttermekben és pékségekben tanulták meg a francia konyha titkait. Novemberben pedig tíz kereskedelmi akadémia szakos diák töltött háromhetes szakmai gyakorlatot az ír fővárosban, Dublinban.

A másik projekt öt középiskola együttműködésével zajlik, melynek fő koordinátora egy litván gimnázium. A projekt célja a pénzügyi tudatosság fejlesztése. Ez a projekt egyhetes kölcsönös látogatásokra épül, tehát ellátogatunk a partneriskolákba 1-1 hétre, ahol különböző feladatokat oldunk meg, héttagú diákcsapatokkal. A partneriskolák Romániában, Portugáliában, Görögországban és Litvániában vannak.

■ Ezek mind több napos, akár több hetes projektek. Hogyan oldjátok meg a szállást a diákoknak?

■ A szállás mindig helyzettől függ, ennyi év alatt már sok mindennel találkozunk. Londonban és Dublinban az ügynökség családoknál biztosított szállást. Ennek is megvoltak az előnyei és hátrányai, érdekes tapasztalat volt számukra a helyi otthoni konyha megízlése, nem mindenhol esznek pirítóst ketchuppal reggelire.

A felügyelőtanárok saját maguknak biztosítanak szállást, általában valamilyen közismert szálláskereső program segítségével. Máltán viszont az ügynökség egy egész lakóömböt biztosított nekünk, ahol háromszobás apartmanokban volt az egész csapat elszállásolva, aminek nagyon jó közösségépítő hatása volt. Bár a mosogatás mindig okot adott a vitára. Franciaországban sikerült egy kisebb családi házat bérelni, itt szintén egy fedél alatt volt az egész csapat. Ami az egyhetes projekttalálkozókat illeti, ott mindig szállodában vagyunk elszállásolva, amit a projekttalálkozó szervezője biztosít. Általában egy helyen vagyunk az összes résztvevővel, így nagyon intenzíven tudunk dolgozni és ismerkedni.

■ Visszaemlékezve a középiskolás éveimre és az osztálytársaimra, elég vadak voltunk, épp akkor kezdtük felfedezni magunkat és a körülöttünk levő világot. Ha ehhez még hozzáteszem a külföldi, ismeretlen környezetet is, el sem merem képzelni, mi járhat némely diák fejében. Hogyan oldjátok meg a felügyelőtanárokat?

■ A probléma elkerülése már a diákok kiválasztásánál kezdődik, próbálunk megbízható csapatot összeállítani, megelőzve a lehetséges magaviseleti gondokat. Külföldi utakra minimum két felügyelő javasolt, mivel idegen környezetben mindig érik az embert meglepetések. A diákok számára is új a helyzet, ezért előfordul, hogy az utazásban tapasztaltabbak is megtorpannak, eltévednek, hazavágynak, megbetegednek. Hogy minden résztvevő számára megfelelő felügyeletet tudjunk biztosítani, elengedhetetlen, hogy minimum ketten legyünk. Mivel ezeknek a projekteknél a közös nyelve az angol, nem árt, ha a felügyelőtanárok legalább alapszinten tudnak angolul.

■ Az évek alatt rengeteg projektben részt vettél és rengeteg helyen jártál már. Melyek voltak a legemlékezetesebb projektek számodra, valamint a diákok számára?

■ A szakmai gyakorlatot biztosító projektek, mivel több hetesek, sokkal maradandóbb élményeket nyújtanak, mind a résztvevő diákoknak, mind a felügyelő tanároknak. A diákok fantasztikus szakmai tapasztalatra tesznek szert, megismerkednek egy új kultúrával, szokásokkal, és többnyire rájönnek, hogy milyen jó hely is ez a Komárom.

Nem tagadom, a felügyelőtanárnak amellest, hogy hatalmas felelőssége van és minden egyes alkalommal a nap 24 órájában azon izgul, hogy minden rendben legyen, senkinek semmi baja ne legyen és tövig rájga a körmét, hogy mindenki elégedett legyen és minden rendben menjen, jut egy kis ideje körülnézni is.

Mikor több hétre megyünk a diákokkal, kötelezően együtt töltjük a hétvégét és elrángatjuk őket múzeumokba, kirándulásokra, ismeretterjesztő sétákra, ahol a diákok már izgatottan várják, hogy elővegyem a kis útikönyvet és elkiáltsam magam: group fotó!

■ Mik a kedvenc helyeid, ahova a projekteknek hála ellátogathattál?

■ Lisszabont imádtam, és nagyon remélem, hogy sikerül majd úgy alakítanom az elkövetkezendő projekteket, hogy oda még vissza tudjak menni – diákokkal együtt, természetesen. Második helyen London áll, és mindig kellemes meglepetést okoz Románia.

■ Ért-e valamiféle kultúrsokk az utazások során?

■ Na hát ez a ketchupös pirítós. A legnagyobb kultúrsokk talán az, hogy az országok többsége mennyire büszke a saját népére és országára, habozás nélkül bármikor eléneklük a himnuszukat, bárhol és bármikor képesek spontán néptánc-órát tartani, és büszkén mutatják be az életmódjukat.

A londoni, dublini és a máltai közlekedést bizony pár napig szokni kellett. Nemcsak az, hogy az út másik oldalán közlekednek, de hogyan. A busz valóban emeletes, de le kell stoppolni, és még akkor se biztos, hogy megáll. Az online térkép nagyon nagy segítség, de a buszmenetrend nem éppen aktuális. Előfordulhat tehát, hogy 10 perc helyett akár 1 órát is kell várni. Dublinben rengeteg busz jár, mégis A pontból B pontba eljutni másfél óra. Nem árt, ha az ember erősen kapaszkodik és görcsösen fogja a csövet minden egyes kanyarban és fékezéskor. Különböző előfordulhat, hogy közelebről megnézi az üveglakot.

Az étel szintén okozott már meglepetéseket, az ember nem a kocsmában várja a legjobb ebédet, de Londonban és Dublinban ha az ember jót akar enni, bizony, kocsmába kell mennie.

Érdekes különbség a melegebb és hidegebb éghajlatú országok között, hogy a déliek sokkal lazábbak, nem stresszelnek, nagyon sokat mosolyognak, és lazább a munkamoráljuk is.

■ Rengeteg stressz, gyönyörű helyek, kegyetlen mennyiségű papírmunka, új élmények. A nyilvánvaló okokat kivéve miért éri meg a tanároknak projektezni?

■ Mint tanárnak fontos, hogy valami pluszt adjak a diákjaimnak. Valamivel emlékezetesebbé tegyem a négyéves kínzást az iskolapadban, valami olyat adjak útravalónak, ami csak pár hétig tart, de mégis meghatározóan befolyásolja az életüket. Én mint aktív résztvevője ezeknek a projekteknek nagyon sok olyan helyre eljutottam, ahova másképp nem biztos, hogy elmentem volna. Ilyen például Casarano, Olaszország csizmasarkának a csücskében, vagy Románia, ami nem egy lukratív helynek számít.

Nagyon értékes része a projektnek a szakmai tapasztalatsere, mert, ugye, folyton más tanárokkal találkozunk, beszélgetünk, összehasonlítunk, kölcsönösen kipanaszkodjuk magunkat, és ránk is igaz, hogy vannak a mi iskolarendszerünknek is pozitívumai, a másik oldalon pedig vannak olyan területek, amikben még fejlődhetnének egy picit.

■ A rengeteg projekt között elveszhetnek az igazán fontos dolgok. Mik a legnagyobb sikerélményeid?

■ Amikor Katika kolléganőm munkahelyet váltott és rám maradt az egész projekt, akkor tele voltam kétellyel, hogy vajon mi fog ebből az egészből kisülni. Hogy az egész ne legyen olyan egyszerű, közbeszólt a pandémia is és az eltérő hozzáállású projektpartnerek. Míg a lengyel nagyon tapasztalt és megbízható volt, csak a feladatra fókuszált (semmi szabadidős foglalkozást nem szervezett be az ottani projekttalálkozóra), az olasz okozott pár őszhajszálat – viszont nagyon vendégszerető volt. A görög világot akart látni.

Végül ez a változatos csapat egy fantasztikus alkotott, az egész projekt arról szólt, hogy összehasonlítsuk, hogyan lehet vállalkozást létrehozni az egyes országokban, milyenek a fizetések, az adó és biztosítási illetékek, hogyan lehet vállalkozói bankszámlát nyitni, hogyan kell reklámfilmeket forgatni, cégimázst építeni, stb. Azzal, hogy közbeszólt a Covid, nem tudtuk vendégül látni a partneriskolákat, ezért az ötnapos programot teljesen online kellett lebonyolítani. Az online oktatás akkor még nagyon gyerekcipőben járt, és az nagyon durva volt.

Ezzel a projekttel 2022-ben elnyertem az „Európska značka pre jazyky” (European Language Label) címet. A szakmai zsűrinek pont az tetszett, hogy itt nem a hétköznapi angolt használtuk, hanem a biznisz angolt.

■ Végül, de nem utolsósorban: megéri a sok munka, ami a projektírással jár?

■ Mindenképpen. Az ember morog, de örül. Szerintem a projektírók mind egy kicsit mazochisták, nagyon támogató családtagokkal.

■ Nagyon szépen köszönöm az interjút és sok sikert, valamint kitartó idegrendszeret kívánok az elkövetkezendő projektekhez.

